

УДК 378.046

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОН-ЛАЙН НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ БЕЗПЕКОВИХ ДИСЦИПЛІН

І.Я. Почапська¹, Х.-Я.Ю.Хлібишин²

¹доцент кафедри цивільної безпеки, e-mail: iryana.y.pochapska@lpnu.ua

²студент групи СА-22, ІКНІ, e-mail: khrystofor-iaroslav.khlibyshyn.sa.2021@lpnu.ua

^{1,2}Національний технічний університет «Львівська політехніка», Львів, Україна

Анотація. Зроблено аналіз основних проблем при проведенні занять он-лайн з точки зору переваг і недоліків. Узагальнено дані про чинники, які суттєво впливають на якість освіти.

Ключові слова: он-лайн навчання, мотивація, Інтернет.

PROBLEMS ISSUES OF ONLINE LEARNING WHEN STUDYING SAFETY DISCIPLINES

Iryna Pochapska, Khrystofor-Yaroslav Khlibyshyn

¹Associate Professor, Department of Civil Safety, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine, e-mail: iryana.y.pochapska@lpnu.ua

²Student of group SA-22, ICSIT, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine, e-mail: khrystofor-iaroslav.khlibyshyn.sa.2021@lpnu.ua

Abstract. The main problems analysis of online learning conduction online classes from the point of view of excellences and perfections has been made. Information about factors that affect the quality of education is summarized.

Keywords: online learning, motivation, Internet.

Вступ. У ЗУ «Про освіту»[1] (ст.6) чітко окреслені засади державної політики у сфері освіти, зокрема, зазначена цілісність і наступність системи освіти та інтеграція з ринком праці. Саме тому здобуття конкурентоздатної освіти, можна досягнути підвищенням ефективності навчання. Одним із ключових моментів забезпечення сталого економічного зростання шляхом покращення рівня життя є ефективне використання знань, яке стало найважливішим чинником економічного розвитку. Разом з цим, в Україні у 2013 р. було прийняте «Положення про дистанційне навчання», яке діє і сьогодні зі змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015. Згідно з яким дистанційне навчання реалізовується шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми

навчання та використанням технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах [2].

За останні 2-3 роки навчання он-лайн стало звичним елементом нашого життя. Спочатку пандемія COVID-19 змінила звичне життя цілого світу, а згодом Україну спіткало ще більше лихо – повномасштабне вторгнення РФ. Нові життєві виклики змінили усі без винятку сфери життя українців, зокрема і галузь освіти. Багато людей змушені були мігрувати, що зробило он-лайн навчання одним із головних трендів, які швидко підхопила молодь, і яка стала однією з можливостей не переривати навчання, незважаючи на складні обставини, які зумовила війна.

Метою роботи був аналіз позитивних та негативних сторін он-лайн навчання, для встановлення ефективних підходів у викладанні дисциплін з врахуванням потреб сучасності, наприкладі, вивчення дисципліни «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності».

Матеріал і результат досліджень. Реалії життя роблять нам нові виклики і висувають нові завдання. Якщо порівняти навчання у ВНЗ, навіть, десятиліття назад, то воно мало класичні підходи (заняття, конспекти, підручники, робота в бібліотеці і т.п.). Сучасні студенти зовсім інші, вони сформовані на зовсім інших підходах і потребах. Молодь перенасичена інформацією, інколи інформаційний потік настільки потужний, що важко виокремити головне і додаткове. Саме тому викладач повинен знайти підхід, стати своєрідним навігатором, бути на одній хвилі зі студентом.

Дослідження у вигляді анкет-опитувальників було проведено серед 320 студентів-гуманітаріїв та 110 студентів технічних напрямів підготовки. У частини студентів (~20% серед обох категорій) навчання не є головним (Рис.1), з початком повномасштабного вторгнення РФ і введенням воєнного стану, це стало ще більш розумим: хтось перебуває в зоні, де постійні обстріли і «прильоти»; хтось займається волонтерською діяльністю; у когось втрата рідних чи/і житла; хтось виїхав за кордон, рятуючись від війни; ще є студенти-заочники, які захищають нашу державу. Однак це не означає, що зазначені категорії студентів ігнорують навчальний процес, швидше для них навчання є абстрагуванням від дійсності, своєрідним зв'язком з мирним життям, яке було раніше і яке тепер втрачене. Разом з цим, навіть, враховуючи, що ми перебуваємо в стані війни, для навчання студентам необхідно ноутбук чи смартфон (в окремих випадках його достатньо), Інтернет-з'єднання і місце, де можна сфокусуватися і мати доступ, до джерела живлення, якщо використання гаджетів планується впродовж тривалого часу.

Проблемні моменти інколи виникають і через те, що молоді люди вважають, що їм «це» не потрібно, що все можна знайти по потребі, тому ключовим є вміння стати тимчасово ментором, зацікавити, захопити... і навчити

працювати з інформацією: аналізувати стандарти, офіційні урядові джерела і почуте, хоча б, у новинах. А згодом вміти отримані навички втілити в життя і застосувати в креативному ключі.

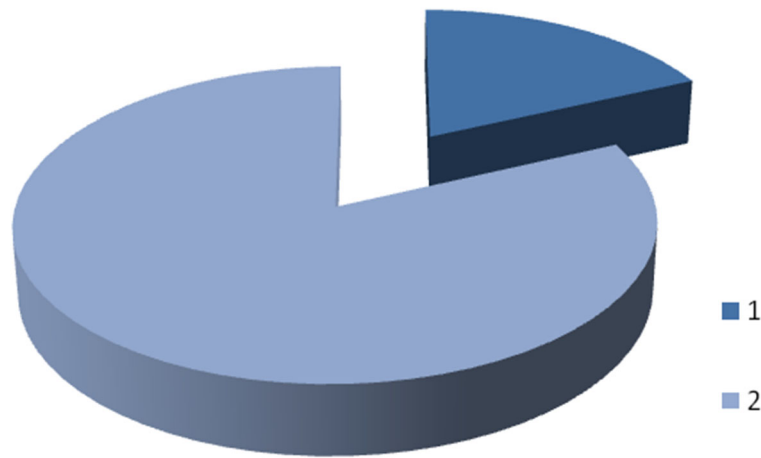


Рис. 1. – Ставлення студентів до навчання (у 2022 р.):

- 1- навчання в даний момент є не головним в житті
- 2 - навчання є відволікаючим моментом від проблем сьогодення

Складність вносить і безпосередньо сам процес дистанційного навчання: викладач не завжди відчуває контакт і взаємодію зі студентами, а частина студентів до дистанційного навчання ставляться як до не обов'язкового і на парах займаються сторонніми речами, особливо, коли камери вимкнуті.

З точки зору студентів, суттєвими недоліками он-лайн навчання є відсутність постійного контакту з викладачем (для 30%), зокрема візуального, в окремих випадках лабораторні і практичні заняття не виконують своїх навчальних функцій (на думку 12 % опитаних), бо по-суті студент виступає в ролі стороннього спостерігача, який бере лише пасивну участь у виконанні роботи і «збирає» дані для подальшої обробки. Щодо об'єктивності оцінювання під час дистанційного навчання думки студентів розділилися, однак більшість (46 %) без жодних застережень вважає, що отримані оцінки є об'єктивними (Рис.2), проте частина опитаних (27%) зазначає, що технічні причини можуть суттєво вплинути на результат, тому необхідне ще й персональне опитування, як складова оцінки.

Ще одна проблема, яка вже стосується безпосередньо викладача: не усі викладачі володіють навиками роботи на певних платформах і манера викладу наживо деякими викладачами переноситься в он-лайн формат занять, а тут це працює по-іншому. Крім зазначеного, і у викладачів, і у студентів погіршується стан здоров'я (зір, постава тощо), втрачається емоційний контакт не тільки в тандемі викладач-студент, а й у групі серед одногрупників (~15%).



Рис. 2. – Об'єктивність оцінювання під час дистанційного навчання (з точки зору опитаних студентів)

Однак усі опитані відзначають, що при поверненні до нормального мирного життя, вони б надали перевагу змішаному формату навчання («наживо»+дистанційно).

Висновки. Результати проведеного аналізу факторів впливу на навчальний процес в он-лайн форматі демонструють комплексний підхід до он-лайн навчання з врахуванням не лише можливостей і вмінь викладача, а й базової підготовки студента. Крім цього, важливим елементом є обставини приватного характеру (місце перебування, наявність доступу до мережі Інтернет тощо), наявність технічних засобів та можливість їх використання. Однак найважливішою умовою і мотивацією (як студента, так і викладача) є бажання вчитися і вчити.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235>.

2. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.